

Schetsontwerp V2.0 Jaarsveld 1&2

Integrale benadering van
terrestische en aquatische ecologie.

- Natuurvriendelijke oevers met
herstel van rietkragen en zandige
oevers.
- Ontwikkeling van
glanshaverhooiland en natte
hooilanden en rietlanden.

Kleiputten: N05.04
Huidige kleiputten bestaan uit rietmoeraslanden met wilgenopstand. Deze waarde behouden/versterken.

Omliggende gronden bij de sloten/moerassen zijn sterk verrijkt. Hier ligt een kans voor uitbreiding van de dynamische rietmoeraszone met meer diversiteit in vegetatie. Hierbij dienen

Toplaag afgraven ca 10-35cm t.b.v. verschralling of verrijgingsbeheer (maaien en afvoeren).

Afweging: Bestaande natuurkwaliteit vergroten. Cultuurhistorie: Huidige vormgeving (contour) behouden om de leesbaarheid van de kleiputten te behouden.

Kleiputten N05.04:
Cultuurhistorisch waardevolle objecten (dijkverzwaringen en griendproductie)

KRW/NNN: Optimaliseren poelen ondiep water voor amfibieën o.a. kamsalamander, rugstreeppad en grote modderkruiper, gele ploomp. Verflauwen 1:8 onnatuurlijk om de ondiepe waterzone uit te breiden t.b.v. iconsoorten. Daarnaast selectief ooibos laten ontwikkelen. Vanuit aquatische ecologie kansrijk om de zandlaag op te zoeken t.b.v. verse grondwaterstroom/kwel. Hiervoor adviseren we nader onderzoek te doen naar de huidige waterkwaliteit van de poelen/putten en de kwel.

Cultuurhistorie: Huidige vormgeving (contour) behouden om de leesbaarheid van de kleiputten te behouden. Enkel binnen de poelen verflauwen. Diverse successiestadia per kleiput/poel tonen. Waar ooibos al aan het ontwikkelen is door verlandingsproces geen ingreep laten plaatsvinden. Bij beginnende verlandingsproces terugzetten middels uitkrabben.

Recreatie/cultuur: Combinatie opzoeken tussen binnendijkse wieden (dijkdoorbraak) en dijkknijper/kleiputzone. Verhaal vertellen van de strijd tegen het water.

Vochtig hooiland: N10.02

Ontwikkeling van vochtig hooiland kansrijk vanwege vochtige omstandigheden. Toplaag bestaat uit zandige klei. Advies is het uitvoeren van nieuwe vegetatiekarteringen. Bestaande kartering 18-05-2020 laat geen duidelijk beeld zien van de aangetroffen soorten. Deze kartering (bestaande natuurwaarde) is van belang voor de keuze van ontwikkelbeheer of maatregelen in de vorm van afgravingen.

Los van aanwezige flora kan gedacht worden aan ontwikkeling door afgraven 30cm of met meerjarige maai-beheer en afvoeren om de bodem verder te verschrallen. Vanuit SBB onwenselijk om af te graven en voorkeur bij verschrallingsbeheer.

Afweging: Natuurverbetering ten opzichte van N12.02 (Natuurbeheerplan 2022)

Bloemrijke taluds dijk
Wens/ambitie vanuit HDSR voor de ontwikkeling van bloemrijke bermen/taluds van de dijk

Instroomopening: scope HDSR

De instroomopening kent momenteel veel dynamiek (uitwisselingsvolumes) door golfslag. Dit kan mogelijk problematisch zijn voor de integriteit van de dijk (erosie).

Duiker aanwezig die onder het zand ligt (dichtgestild)

(Advies) opnemen in dijkversterking als kritische locatie. Golfmitigerende maatregelen treffen

Voedselrijk rietland: N05.04

Behoud van de huidige kwaliteit. Tijdens het veldbezoek is geconstateerd dat de vegetatie hier al goed ontwikkeld is. Hogere fosfaatconcentraties maken dat het huidige rietland/vuigte vanzelfsprekende vegetatie is op dit stuk.

Waterriet: N05.04

Ontwikkeling van waterriet stimuleren. Tijdens veldbezoek is geconstateerd dat er een verlandingsproces optreedt als gevolg van te weinig verbinding/uitwisseling met de rivier en achterstallig/gebrekkig maaionderhoud door beheerder.

Advies is het uitkrabben en afgraven (laagtes maken) waardoor waterriet kan ontwikkelen.

Afweging: Ontwikkeling van meer waterriet als aaneengesloten moeraszone langs de oude schaarlijk meest waardevolle ontwikkeling op het gebied van natuurwaarde.

Privéterrein: Géén scope

Recreatie wens:
HDSR: Wens van bewoners voor een wandelpad buitendijks op het onderhoudspad.

Kruiden- en faunair grasland N12.02
Kans voor ontwikkeling van voedselrijk kruiden- en faunair grasland door natte omstandigheden maar hoge fosfaatgehalten.

Aandachtspunt: Wandelroute met de hond voorzien in voorlopig ontwerp Salmsteke.

Watersport
Handhaven op bebording die nu verdwijnt

Behoud afrastering
Behoud van de afrastering ijm overlapt crossmotoren. Blijkt uit bewonersavond.

Cultuurhistorische kade / recreatief punt
Behoud van de aanlegkade met recreatief rustpunt/orientatiepunt aan de dijk nabij het peilschaalhuis.

Zeer voedselrijk rietland N05.04
Uitbreiding van de huidige rietzone. Kansrijk door vochtig tot natte omstandigheden met verhoogde fosfaatconcentraties.

Afweging: Cultuurhistorie: Aanduiding binnendijks wiel (dijkdoorbraak)

Vochtig hooiland: N10.02
Ontwikkeling van vochtig hooiland kansrijk vanwege vochtige omstandigheden. Natuurverbetering ten opzichte van huidig beheer type: N12.02. Ontwikkelen door afgraven 20cm en optimaal 35cm voor een fosfaatarmere toplaag.

Afweging: Open zicht en relatie met de overzijde van de rivier behouden ijm oude historische voetveer locatie.

Zeer voedselrijk rietland N05.04
Uitbreiding van de huidige rietzone. Kansrijk door vochtig tot natte omstandigheden met verhoogde fosfaatconcentraties.

Afweging: Recreatief: Scheiding tussen recreatief Salmsteke en de natuurontwikkeling bij Jaarsveld 1&2

Beheer HDSR/SBB/RWS
Provincie Utrecht: afspraken beheer maken tussen HDSR en RWS. Mogelijk kan HDSR stukken beheer riet overnemen langs de dijk.

legenda

- Paai- en foerangeergebied KRW
- Terrestische natuurontwikkeling
- Moerassige laagtes en slikkige oevers
- Recreatieve routing

- Glanshaverhooiland
- Vochtig hooiland
- Voedselrijk rietland
- Kruiden- en faunair grasland
- Dynamisch moeras
- Ooibos / solitaire bomen

Algehele visie kanskaart

De dynamische waternatuur focust zich bij de oever en schaarlijk. De moerassige zone langs de schaarlijk kenmerkt de strijd tegen het water. Hier heeft een oude dijkverlegging plaats gevonden en ligt de rivier nog dicht op de dijk. Om deze reden wordt er maximaal ingezet op moerassige/waternatuur.

Jaarsveld 1 kenmerkt zich als oudhoevig land (land dat oorspronkelijk binnendijks heeft gelegen). De oude kleiputten met dijkwielen binnendijks vertellen het verhaal van de oude dijkdoorbraak uit 1751.

Hier zetten we in op een ontwikkeling van nieuwe terrestrische natuur en leesbaarheid van het landschap. Door droge natuur te ontwikkelen op de hogerliggende stukken (nabij de oeverwallen/dijken) en natte natuur bij de dijk (kleiputten, vochtige hooilanden) ontstaat een aaneengesloten natuurgebied. Deze past in het systeem van de rivier, huidige bodemopbouw, grondwaterovervoer en de geomorfologische opbouw van het landschap.

Wiel Dijkdoorbraak

Nat Droog